

SENAST UPPDATERAD
SEP 2022

Trygga JIS

Information och material som ger kunskap och verktyg för att skapa
trygga mötesplatser för alla på JIS

J Ä R V A I S A M V E R K A N

GÄLÖSTIFTELSEN

Järva i samverkan

Järva i samverkan är en stödfunktion med syfte att stärka samverkan för föreningar i Järva som arbetar med och för barn och unga. Järva i samverkan består av anslutna föreningar och utgår från våra anslutna föreningars behov och önskemål. Genom en tydlig samverkan kan föreningarna själva optimera sitt arbete utifrån det gemensamma målet att arbeta för att aktivera, stötta och skapa mötesplatser för Järvas barn och unga.

Gålöstiftelsen hade under många år stöttat projekt kring barn och unga i olika former när de 2020 tog initiativ till Järva i samverkan. De ville se hur man kan öka effekten i det som görs, genom att skapa förutsättningar för samverkan mellan olika projekt som de både idag och i framtiden finansierar. De ville även se en utökad samverkan mellan privat näringsliv, ideella föreningar och den offentliga sektorn, vilken samverkan de anser vara helt nödvändig för att åstadkomma en varaktig förändring i området.

www.jis.nu
Rinkebystråket 84, Rinkeby

JÄRVA I SAMVERKAN

Trygga JIS

Information och material som ger kunskap och verktyg för att skapa trygga mötesplatser för alla inom Järva i samverkan.

Innehåll

FN:s barnkonvention	s. 4-5
Varningssignaler	s. 6
Trygga barn	s. 7
Förebyggande arbete	s. 8
Handlingsplan	s. 9
Trygga JIS Barnsäkerhetspolicy	s. 10-11

Trygga JIS

Trygga JIS är ett en policy, utbildning och riktlinjer. Men lika stor del handlar om förhållningssätt, kultur och attityder. Trygga JIS är en pågående lärande process. Där föreningar inom JIS och andra aktörer alltid kan bli bättre på att skapa trygga rum och miljöer för barn.

I den här policy får vi som är verksamma inom JIS ta del av tankar och tips som hjälper oss att göra våra verksamheter och aktiviteter tryggare för barn. Policy innehåller riktlinjer som vi alla behöver vara medvetna om, samt konkreta tips på hur vi kan agera i olika situationer.

Trygga JIS är ett sätt att tänka som ökar tryggheten – både för barnen som deltar i JIS samverkansaktiviteter och alla som är verksamma med barn.

Detta dokument går att hitta i såväl elektronisk form på Järva i samverkan hemsida www.jis.nu och i pappersform i JIS lokaler.

FN:s barnkonvention

Järva i samverkan utgår från FN:s barnkonvention i allt arbete som rör barn. De fyra grundläggande artiklarna, som skall genomsyra tolkningen av alla andra artiklar i konventionen är:

Artikel 2

- Att alla barn har samma rättigheter och lika värde.

Artikel 3

- Att barnets bästa ska beaktas vid alla beslut.

Artikel 6

- Att alla barn har rätt till liv och utveckling.

Artikel 12

- Att alla barn har rätt att säga sin mening och få den respekterad.

Alla barn oavsett ålder, funktionshinder, kön, etnicitet, familjesituation, trosuppfattning, sexuell läggning, geografiskt läge eller socioekonomisk status har rätt till skydd mot orättvis behandling,

mobbning eller kränkande behandling av något slag. Järva i samverkan utgår alltid från barnets bästa vid planering och genomförande av samverkansaktiviteter.

ÄRVA I SAMVERKAN

Varnings signaler

Hur kan jag motverka för sexuella övergrepp och utnyttjande? Det är en fråga som har dykt upp under vår samverkan. Därför har vi sammanställt en lista på signaler och tecken som vi vuxna ska vara uppmärksamma på.

Vi valde att samla in tecken och signaler som kan vara tecken på varningssignaler hos en förövare.

- 1.** Personen ställer avvikande frågor, t.ex. om de får ha kontakt med barnen utanför verksamheten.
- 2.** Personen har bättre kontakt med barn och drar sig undan vuxna.
- 3.** Personen inriktar sig på ett specifikt barn. De har egna kriterier för sina offer.
- 4.** Personen söker sig till jobb eller volontärarbeten där de kan vara nära barn.
- 5.** De vill ha kontroll över barnet, t.ex. bestämma vad barnet skall göra, vad barnet skall säga.
- 6.** De tar foton på barnen utan tillstånd.
- 7.** De lovar och köper saker till barnet för att få hans intresse.
- 8.** De pratar avvikande om barnen som om de vore i ett förhållande.
- 9.** De kan ha ett fläckfritt belastningsregister och leva ett normalt liv med ett fungerande socialt kontaktnät.
- 10.** De är duktiga manipulatorer.

ÄRVA I SAMVERKAN

Trygga barn

Våga se, våga fråga, våga agera - det är vårt ansvar som vuxna. Var inte rädd att göra en orosanmälan - vi måste alltid utgå från barnets bästa och barnets säkerhet.

I lagen står det att alla som får kännedom om eller misstänker att ett barn far illa bör anmäla det till socialnämnden.

1. Inga privata telefoner används i verksamheten. Detta för att undvika eventuell dokumentation och spridning av bilder på barnen.

2. Barnen får inte lämnas ensamma. Det skall alltid finnas en ansvarig person närvarande tillsammans med barnen. Det skall också finnas fönster eller öppen dörr så man ser vad som händer i verksamheten. Så kallad "öppen syn".

3. Belastningsregister för varje anställd och de som jobbar nära med barnen ska lämnas in sju terminer.

4. Ordinarie anställda som är välbekanta med barnet hjälper, vid behov, till vid toalettbesök.

5. Låt barnen själva bestämma om och när de vill ha beröring såsom kramar eller närmare kontakt. Fråga alltid, om barnet visar tecken på detta: "vill du ha en kram?" eller "får jag sitta bredvid dig?".

6. Om barnet uppvisar ett misstänkt beteende skall vi som vuxna försöka hjälpa och fråga om hur hen mår.

7. Uppmana aldrig barn att pussa, krama eller sitta i knät på någon annan. Fråga istället barnet om hen vill det.

8. Vi vågar fråga och uppmärksamma om ett barn uppvisar ett misstänkt beteende.

9. Våga se, våga fråga, våga agera - det är vårt ansvar som vuxna. Vi är inte rädda för att göra en orosanmälan - vi är rädda om

Läs mer om anmälan till socialnämnden vid kännedom eller misstanke om att ett barn far illa här:

<https://www.socialstyrelsen.se/kunskapsstod-och-regler/omraden/barn-och-unga/barn-som-far-illa/>

Förebyggande arbete

Uppvisar utdrag ur belastningsregistret ingen garanti för en helt säker verksamhet. Arbetet med att skapa en trygg miljö behöver göras på flera plan och pågå hela tiden.

Det förebyggande arbetet behöver börja med de som är med barnen, exempelvis ledare. Som ledare måste man tänka på att man är en förebild för deltagarna. Den gamla devisen att ”barn gör som man gör och inte som man säger” är bra att tänka på. Ett sätt som ledare kan vara goda förebilder på är hur de uttrycker sig.

Många skulle nog reagera om en ledare ständigt retade något av barnen eller ungdomarna i gruppen men det är inte lika säkert att alla skulle reagera om det gällde en annan vuxen. ”En retsam ton är väl bara kul?” ”Vi är hårda men hjärtliga i vår grupp!” är vanliga uttryck men det räcker inte med att bara ha en bra ton och uttrycka sig på ”rätt” sätt med barnen.

Sättet som ledarna betar sig mot varandra blir lätt normen för hur man betar sig i hela gruppen och sker detta inte på ett schysst sätt minskar förutsättningarna för att skapa trygga möten.

Det är viktigt att tänka på att alla vuxna med dessa intentioner inte visar upp samma beteende och tecken, utan kan dölja vissa saker väl. Därför tar vi på JIS ansvar utifrån våra kärnvärden för allt som händer i vår verksamhet. Vi har en grundnivå av säkerhet som omger barnen. Trygga JIS gäller alla och minimerar utrymme för situationer där barnen kan råka illa ut, känna obehag, bli kränkta eller sätts i fara.

**Blankett till belastningsregister hittar du här:
[https://polisen.se/tjanster-tillstand/
belastningsregistret/](https://polisen.se/tjanster-tillstand/belastningsregistret/)**

Handlingsplan

Att vara förberedd på kränkande situationer eller andra allvarliga incidenter och veta hur man ska agera stärker ledningsgruppens känsla av trygghet.

I en handlingsplan har ni identifierat risker och gjort en förberedande plan för att vidta åtgärder när något händer. Det är ett sätt att förbereda sig för och minimera negativa konsekvenser när något händer.

Handlingsplaner utgår ifrån händelser kopplade till övergrepp inom eller utanför verksamheten samt oro för barn och kan fungera som checklistor för föreningar.

Trygga JIS mallar handlingsplaner utgår ifrån händelser kopplade till övergrepp inom eller utanför verksamheten samt oro för barn och kan fungera som checklistor för föreningar.

Du hittar JIS mall på vår www.jis.nu.

“I en handlingsplan har ni identifierat risker och gjort en förberedande plan för att vidta åtgärder när något händer.”

Trygga JIS

Vår policy Trygga JIS syftar till att skapa ett gemensamt synsätt på kränkningar och övergrepp samt att väcka diskussion och öppna upp för att samtala kring situationer som kan uppstå.

Det är viktigt att tänka på att alla vuxna med dessa intentioner inte visar upp samma beteende och tecken utan kan dölja vissa saker väl. Vi på JIS tar ansvar utifrån våra kärnvärden för allt som händer. Vi har vi en grundnivå av säkerhet som omger barnen i våra interna och gemensamma aktiviteter. Trygga JIS gäller alla och minimerar utrymme för situationer där barnen kan råka illa ut, känna obehag, bli kränkta eller sätts i fara.

1. Tystnadsplikt

Vi som är verksamma inom våra verksamheter får inte föra vidare personliga eller privata uppgifter om barn, unga eller deras familjer till utomstående. Vi har däremot en skyldighet att underrätta socialtjänsten om vi misstänker att ett barn far illa. Därför kan vi aldrig lova ett barn att det som hen berättar för oss stannar hos oss.

2. Anmälningsplikt

Alla vi som är verksamma och jobbar med barn är skyldiga att göra en orosanmälan om vi misstänker att ett barn är utsatt för våld, övergrepp eller försummelse. Om ett barn har blivit utsatt inom vår egen verksamhet är vi skyldiga att föra vidare det vi fått veta.

3. Tillbringa inte tid privat

Det är viktigt att skilja mellan vårt uppdrag i JIS och vårt privatliv – både för vår egen och för barnens skull. Vi lämnar inte ut vårt privata telefonnummer, vår adress eller vår e-post till barnen eller deras föräldrar eller vårdnadshavare. Om vi träffar på barnen eller deras föräldrar/ vårdnadshavare utanför JIS regi så avvaktar vi och låter dem hälsa på oss först.

4. Gemensamma evenemang

Alltid när vi är tillsammans med barn och unga behöver vi försäkra oss om:

- Att vi inte är ensamma med ett eller flera barn. Vi befinner oss alltid där andra vuxna kan se eller höra oss. Om vi behöver prata enskilt med ett barn, gör vi det på en plats där andra vuxna inom vår verksamhet kan se oss och kan höra om någon höjer rösten.
- Att vi visar hänsyn och respekt för barns privatliv. Vi hjälper bara till med intima och privata åtaganden om barnen inte kan göra dessa själva, till exempel gå på toaletten eller klä på sig.
- Att vi undviker stängda och låsta dörrar. En stängd eller låst dörr kan få det att verka som om det pågår något som är fel, även om så inte är fallet.

5. Ta ett steg tillbaka

Vi behöver komma ihåg att vissa barn kan uppleva fysisk beröring som obehaglig – även om den är kärleksfullt menad. Att till exempel kulla någon eller att ha lite hårda tag i en lek kan uppfattas annorlunda av barnet och andra vuxna än avsikten med beröringen var.

Vi behöver vara observanta på om ett barn verkar obekvämt med beröring. Känner vi oss osäkra är det bättre att ta ett steg tillbaka. Vi kan också möta barn som på olika sätt söker mycket kontakt. Det har barn rätt att göra. Vi kan då hjälpa barnet genom att vara tydliga och sätta våra egna gränser.

6. Våga vara öppen om problem

Vi strävar alltid efter att ha en öppen dialog om problem och farhågor för att förebygga risker inom verksamheten och för att hantera konflikter på ett konstruktivt sätt.

7. Definera tydliga roller

Vi definierar tydliga roller och ansvar under aktiviteterna vi arrangerar. Det skapar trygghet för såväl barn och föräldrar/vårdnadshavare som för oss verksamma.

8. Foto och användning av bilder

Det är underbart och roligt med bilder. Bilder möjliggör för barn och föräldrar att dela minnen med andra. Bilder är också ovärderliga i JIS arbete för att berätta om våra verksamheter. Det finns dock ett antal saker vi behöver tänka på vid fotografering och användning av bilder.

För att skydda barns och föräldrars/ vårdnadshavares integritet och privatliv måste vi få deras samtycke innan vi använder bilder på dem till nyhetsbrev, hemsidor och andra material. Järva i samverkan har kontruterat en särskild medgivande-blankett som föräldrar/ vårdnadshavare skriver under och föreningar kan ta del av i sin verksamhet. Blanketten finns att ladda ner på ww.jis.nu eller att hämta i JIS lokaler.

Vi som är verksamma får som sagt inte heller ladda upp bilder på barn eller föräldrar/ vårdnadshavare tagna vid JIS gemensamma aktiviteter i sociala medier, även om det är en sluten grupp, eftersom Järva i samverkan inte äger rättigheterna till bilderna och de kan spridas bortom vår kontroll. Vi kan istället dela bilder med barn och vuxna som deltagit vid en aktivitet genom att exempelvis:

- Lägga bilderna på ett USB-minne och skicka med hem, eller skicka per post.
 - Anordna en "fotodag" som aktivitet, med utskrivna foton och klippböcker/ scrapbooks.

9. Sociala medier

Sociala medier är en del av allas vardag. Här möts barn och vuxna och delar vardagsupplevelser. I det sammanhang finns det dock ett antal saker att tänka på:

- Det finns åldersgränser för att få använda sociala medier – till exempel är minimiåldern på Facebook 13 år.
- Vi måste också tänka på att skilja mellan barn- och vuxenliv, liksom mellan frivilliga eller professionella engagemang och vårt privatliv. Därför ska "vänskaper" online med barn eller föräldrar/ vårdnadshavare undvikas.
- Vi ska undvika att ha privat korrespondens via mail eller liknande mellan oss som är verksamma och barnen som deltar.

JÄRVA I SAMVERKAN

Järva i samverkan & Trygga JIS

Detta dokument går att hitta i såväl elektronisk form på Järva i Samverkan hemsida och i pappersform i vår lokal på Rinkebystråket 84.

Blankett till belastningsregister hittar du här:
<https://polisen.se/tjanster-tillstand/belastningsregistret/>

**Järva i samverkan välkomnar synpunkter på detta dokument.
Skicka gärna kommentarer och förslag till oss på JIS.**

Kontaktuppgifter hittar du på vår hemsida www.jis.nu

SENAST UPPDATERAD
SEP 2022

Trygga JIS

J Ä R V A I S A M V E R K A N

GÅLÖSTIFTELSEN